پیغام

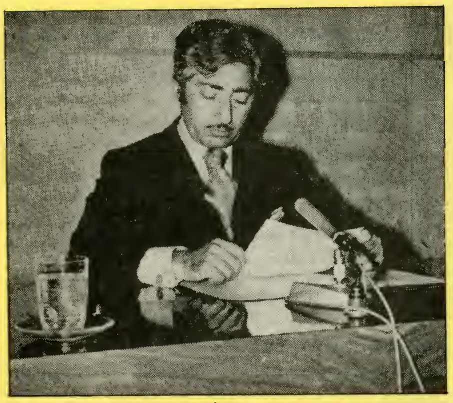

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

ویناوال : محمّد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم	:	پیغام
ویناوال	:	محمدموسی شفیق
سریزه	:	الحاج ننگیال
خطاط	:	نورالدین هنریار
خپرونکی	:	فرهنگ جهاد
نېټه	:	د ۱۳۶۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنگ جهادیستی او بانکی پته

P. o Box No. : 1107
G. P. O
پشاور پاکستان

حساب بانکی : حبیب بانک 3014
میوه مندوی برانچ
پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام د شهید شفیق «دده په قول» د لالهانده او وارخطا زلمیتوب دوخت یو رنګین سوغات دی او ددوی دژوندیوي تیاکلی دوري تأثرات اوخاطري.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم دزده کړي د دوري ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها یه چي شفیق د مصر او امریکي دلوړو تحصیلاتو وروسته د سترودولتي پوستونو له شا دهغي ارمان کړی او ویلي دي: «... که زه ددي اوس نه پیدي کم او کیف خبر وای ما به له هر یو کال ند په هماغه تنګ، تریاو تپه تیاره دارالعلوم کي دوه اودري کلونه جوړ کړای وای».

خو مرحوم شفیق د نن وارخطا او لالهانده زلمي دیوه شاعر، ادیب او لیکوال په صفت دومره نه پیژني - د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کي سیاست ددوی هنر او فن ترڅپل سیوری لاندي داسي پټ کړچي نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه ډیر لږ کسان خبر تیالري په افغانستان کي چي هر فنان، لیکوال او ادیب سترودولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي او اداري موقف ته رسېدلی دی هغوی بيا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړې چې بيا يې ټکله څوک نه ځکی آثار لولی او حال يې ګوري. داګومان هم نشی کولی چې دادی د پرون هغه سترګور ليکوال او ويناوال وی چې دی يې ـــ اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ښه ليکوال هم دي ويناوال هم او صحافيان هم هغه د پرون ليکوال نه برېښي کوم چې په شرعيات - عرفان - قضا ادب - کهيځ - پيام حق - وړانګه او . . . خپرونو کې ليده کېدل.

دلته د مرحوم ماستر فضل کريم د «ليکوال مړ شو» ليکنه سرې ته دکا نې کرسنه وبرېښي، او زه خيله چې مرحوم شفيق څومره ديو شاعر، ليکوال او اديب په صفت پېژنم دومره يې دوزير او صدراعظم په نامه نه پېژنم، ځکه د ده ليکوالی او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته. نن هم د شفيق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نور نه ليده کېږي خو «پيغام» او «عبقريان» به يې تر قيامته ژوندي وي او هدغه ورد دوی نور ليکنې او شعرونه هم.

د شفيق پيغام چې څومره د پرون ځوانانو ته د بيداری د جرس حيثيت درلود نن هم هماغه تأثير، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړ دی او هم وي. دغه پيغام د خه مشخصو او موسمي حالاتو او شرايطو پيغام ندی. دا پيغام د پرون له پاره هم و د نن هم دی او د سبا هم دغه پيغام تېر څخته سترګو ته دروي او زاړه يادونه راسپړي له نن هم خبري کوی او د راتلونکی بڼه هم ښيي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمد ابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یوه اوږده علمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښار کې چېرته چې زما پلار ډېره موده کار کاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال د جوزا په پنځمه زیږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې د کامې او کابل په مکتبونو کې بشپړ شول بیا وروسته د پلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت د نجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته د کابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړ او مولوي توري راووتلم، د مدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصر ته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او د هغه ځای نه د تحصیل د ختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده:

د بکلوریا معادله شهادتنامه د کابل له عربي دارالعلوم څخه، د لیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه ، په عدلي چارو کې د ماستري شهادتنامه له مصر څخه ، په مقايسوي حقوقو کې د ماستري شهادتنامه له امريکې څخه.

د مور ژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګليسي هم لوستلې دي

زما په تربيه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی دهغه د پرومشبتو افکارو ما کې تاثير کړيدی او ځينې هغه نظريات يې هم په ما تحميل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفيد ښکاره کېدل مګر اوس دير منفي – جريان شکل لري. زما پلار د هغه اوږد او حساس ماموريت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخوانی دورو کې يې سرته رسولی د افغانستان په تاريخ کې دير معين ذهنيت نمايندګي کوي ، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او کمزورو نظرياتو تاثيرات ګورم ، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځينو نوميالو او ديبانو زما په تربيه کې برخه اخيستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د - مخصوصې يادونې ور دی.

په مصر کې مې د ښاغلی « داوي » نه هم ډېره مستقيمه استفا ده وکړه او د قاهرې ثقافتي محيط د رسمي تحصيل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زيات تأثير وکړ ، د امريکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتيجه کې ما سره هم يو شمېر ثابت نظريات د ژوندانه په باب کې پيدا شول چې زه ورته خپله لاره وايم او د ډېر دوستان لرم چې موافقه ورسره نلري.

زما فعاليت د حقوقو او قوانينو په ساحه کې دی وظيفه مې د عدليې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د خاص بین المللی حقوقو او د مقاییسوی حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې پخوا شعرهم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله راباندې پېښه کوي. ...*

شفیق لیکلی، جراید و او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې پخوا هم شعر وایه او اوس هم راباندې کله کله د شعر شیطان پېښه کوي. خوزه دا وایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنسټیز کارکړی دوی د لنډې کیسې لیکلو لارې په غښتنه کړې او د نویو لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن ډیرې څلولې دی دوی معیاري افسانې ولیکلې د فن په لحاظ په ټول پوره او د چاپېریال د مسلط شرایطو او بېنې انځورګری او د ټولنې د نیمګړتیاو د سمون په لارکې ډزده کړې ور .

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غزونې نه وې کړې.
په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغړاوه او په پوره ډاډ سره وبلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیا نو نه وی مصروف کړې نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب داوج موج او معراج پورې د رولی وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هرارخیز کارکړی وی چې د تخلیق او تحقیق په دوارو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر او لوړ مقام ګټلی وای.

---

* – اوسني لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

داښايي د شفيق اوڅونوروګوتو په شمېرليکوالوا واديبانو ځانګړنه وي چې په دواړو ژبو دري او پښتو کې يې پاخه معياري اوکره ادبي او هنري آثار رامنځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي دا نشي احساسولی چې دليکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

دمرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې څوک لولي نو دا توپير ورته ګران شي څومره چې کوي چې پښتو ليکنه يې پخه وکمني اوکه دري.
دادشفيق دهغه مهال ادبي فن پارې وي چې ده لا دځوانۍ او تحصيل شېبې تېرولې او سرې دا تکل کولای شي چې وروسته به ددوی فن څومره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي . ددوی دځوانی ليکنې له يوه ځانګړي ځرکه او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي . چې ددوی نبوغ ، استعداد او ذوق په پښتو کې ترې څرګند بدای شي.
پدې دول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې دکميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرېښي خو دکيفيت په لحاظ ديوه استادانه ، معياري او د ټولو شرايطو د غوښتنې سره برابر مواد او د الهام او پيغام له اړخه هم يې ډېري مونږ ته پاتې شي.
. ويل کېږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه ليکنې او پلټنې کړې او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وي تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاينې ډېره لويه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق د خپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ - د هغه شاعري او په مجموع کې فن د پرگنو له هیلو او ارمانونو سره تړلې ؤ او د هغه د فن خښتې او مساله د ټولنې او چاپېریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یره دراك او ستر گور وړیا وال په توگه د خپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په گوتو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، ورځ او خیال لوړ - نظرې ځیرې او ژور.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده - د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وگړو پرېشاني او بد حالي د هغه خپله پرېشاني وه گویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب، مظلوم، وږي بې کوره او کړېدلي هره سا نده - هرفریاد - هردرد او هر کړاو داسې محسوساوه لکه چې په ده خپله تېرېږي او دې ځان په ټوله معنا د هغه په ځای کښې دازما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکي څرگندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او –

ړاسپړي يي .

هغه يواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام اوولس د - ښېګړه و مين اوليواله ؤ پدغه مينه کې هغه د پتنګ د سربازی د جذبې غوښتونکی ؤ اوديوه يې خوده لېونی دسرشاره استغنا هيله من ، چې زخمي زړه يې له نورو پرهرژلوسره په وينو کې نوړهم ورنګېږي :

استغنا ديوه يې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه مې لا په نورو وينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتېری پروا نه را

شفيق پدې ګروهمن ؤ چې د خپل ولس وړجنه وضعه يې د مبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدلېدلای شي ځکه خود حق په لارکې هغه د منصور د سربازی د ولولو او همت غوښتنه کوي :

درد او غم د محبت کې خوند سرور را
ديره ځای په ارمانو ډکوه طور را
چې د حق له پاره دار په ليمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازی لکه منصور را

شفيق چې ګوري د هېواد ځوان توکم د غربي ماديت د توری بلا کومي ته نژدې کيږي او ننني تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په ګورتالان کړکړې اود ژوند فطري بنه يې بدله کړېده نوله همدې ځايه هغه د ترقي په لور په معنوی اساس ديوه غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! دمنزل په لور دباد په څیر دچټک یون:

مادیت دغرب لاهو کړو تباه کیږو
زموږ روح ته یو غیبي غونډي امداد را
معنوي اساس موټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډه ی د باد را

شفیق - زړه یواځې دتوحید ځای بولي - نورې میني اوغوښتني له زړه څخه لیرې کوي اود زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک اوسپیڅلی غواړي:

آئینه چې دجهان د ننداروشي
دا یو موټی درد منډزړه مې جام دجم را
د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې
له بوتانو نه خالي دزړه حرم را

شفیق دشلم قرن د جاهلیت اووحشت په تیاروکې دحق د ځلنده مشال په رڼا کې دپرمختګ دمنزل لارتیاکي که نه نوبیا به تولنه یوه لارورکی تولنه وي له معنااوروحانیت څخه لرې او د مادیت په زولنو کې ښکیل:

په ځیګر د درد اومینې سوی داغ را
سینه ټوله دمعنی د ګلو باغ را
دې تیاره سفر کې لارانه ورکیږي
ته په لاس د حقیقت ښکلی څراغ را

له شفیق سره دخپل هیواد دپرمختګ اوترقي تلوسه وه اوپدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوریده چې ښکنه یې هېواد د طبیعي خدای ورکړې شتمنیو سره بېرته پاته دی څکه خوهغه د دې ارمانجن و چې هېوادیې خوښو چې ترڅو يې د بره تګ او ترقي منزل ته ورسېږي يې له همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو پېړۍ يله لاړ نه ليده:

دې تورتم کې لکه لمر هومره مشال را
د ېږو ځکې لا روو پورې وصال را
قافلې نه وروسته کېږو ساعت کم دی
په شپه کې مونږ ته توان د تلو د کال را

مونږ ځکې وويل چې شفیق چې هرڅه له خدایه غوښتل د ولس او هېواد له پاره یې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحیتونه یې د غه هدف ته وقف کړي وو حتی خپل ذوق او تمنا هم:

مالۀ نږو زخمي زخمي په درد دوا را
آزادي او حریت پدې دنیــا را
چې د قام په دردمې وخوري هغه خوښ کړي
هسې شانې ښکلی ذوق وتمنـا را

بل ځای لدې هم پل ځکې بڼ دي او وايي:

سينه پاکه لدوهمونو له وسواســـ را
سبه محيط کې مې آوازلـه انعکاس را
چې خدمت يې قوت ورکړي قام تېر ته
هغه مې هغه با ز و او هغه لاس را

شفيق چې پر خپل هېواد مسلط نا مطلوب شرايط کوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو منفي سیاستونو لوری څنګه د ده وطن د بلا خولې او د بربادی کومې ته نژدې کړي نو لکه هر وطن دوست شاعر دی هم وځوریږي خوله د غه د ول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د ټولو پرګنو د ټینګ وحدت او همږغي ټینګار کړی غږ پورته کوي چې د راروان خطرناک سیلاب مخه و نیسي د هغه سره سیلاب مخه چې په رښتیا هم تباه کوونکی او ورانوونکی.

که دا یو چې هم پدې شانې اوسیږو
نو په مړو او معدومو به شمیریږو
راځئ هله چې لاس و نه سره ورکړو
کني دا سیلاب چې راغی تباه کیږو

هغه له وطن سره د مینې او د خپل ضمیر غږ او د وجدان او احساس د څرپکو څه دا ډول ترجماني کوي:

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قــران غواړو
اباد په سوله امنیت بانده جهان غــواړو

د قام خادم چې وي هغه خلکو امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغـــام دی زمونږ

شفیق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعالیت او مبارزې ستونزې لیدلي او پدې لارکې یې کړاوونه او ناخوالې یې حتمي ګڼلې خو لدې سره سره چې حوادث یې دارادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه یې له هدف څخه نشي ګرځولی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړه به نشي اراده مې حـاد ثو کې
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي مخلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هغاغسي د مظلوم په وهلو تکولو شـنه وکوري نو دا فرياد يې له خولې ووځي:

دا تومېي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو ټولو بدخواهانو او دښمنانو يې دروند او دوامن غبرګوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شوموشيتونو پورې يې خاندي او ټوکې کوي:

دبستان کې د ايشيا چې زه استاد وم
تالوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تورشه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هغه قـواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر و هغه شعر او ادب د خوشو خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحي وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل و - هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل ګروهمن و. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اور لګوي.

اوريه ژوندون پوري کړه چي نوي آزادي يکي
ورکه شاعري شه چي مسلك ورسره نه وي

هوځکې مو وويل چي مرحوم شفيق ديوه شاعر او اديب په توګه پېژنو نه د وزير ـ سفير او صدراعظم په نوم د شعرله مخې يې پېژنو او دفن په هنداره کې ورته ګورو د هغه شعر او فن په هنداره کې چي د دوی د ژوند ديوې تاريخي دورې ادبي پانګه او تاثرات ګڼلی شي او لکه څنګه چي څرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی د پرګنو د زړونو غږ او د ضمير آواز دی په ود ټولنې د مسلطو شرايطو منعکس کوونکی او د وخت نماينده ـ چي د شاعر د هغه مينې او تلوسې ازانګه بنه ترې څرګندېدای شي چي هغه يې د خپلې ټولنې د نيمګړتيا وو د سمون او پرمختګ او سوکالۍ له پاره لري. هغه خپل فن د مقصديت په زانګو او د اجتماع په غېږ کې رالوی کړی د هغه د شعر هر بيت له ظلم څخه د نفرت او د خائن په مقابل کې د ـ کينې داور بخرې ښندي او د مظلوم او بېوزلي په زخمونو پټۍ لګوي ـ ځکه خود هغه فن ابدي دی او تلپاتې د پرون هم د نن هم او د سبا هم.

بې ځايه به نوي چي د هېواد د نامتو وينا وال قدرمن غمخور صيب دغه شعر را غبرګ کړم، چي محمد موسی شفيق يې د افغاني کوه طور موسی ګڼلی:

ته شفيق يې ته رفيق يې ته موسیٰ زمونږ د طوريې
نوم دې ځکه د زړو سره خورد زړونو په جهان شو *

*ـ وګړ لويه هنګامه د عبدالله غمخوراثر ۱۵۳ ـ ۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدین کشککی په "دهغه قانون اساسی" کې لیکي: ما شفیق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسیزې په وروستیو کې د واړو خپلو زده کړې په بهرکې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. مونږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره ګډې نظرېې درلودې. او دواړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بیا وروسته یې د ډېره برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړی شوه د هېواد د ترقي له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفیق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د میاشتې په لومړیو کې له ما غوښتنه وکړه چې دده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزیر په توګه برخه واخلم ما دهغه داغوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نیول او د حکومت سره پیوسته د یوه ټیم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحیت راکړي شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنیا دي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفیق پر خلاف احساس دومره تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صراحت کې یو شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وویل چې زه هم له ستونزې سنه خبر یم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشیني شوی وو او سوهېدل چې په هره بیه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی پخپله مخه کې د کلکې ارادي خاوند یو صدراعظم لیده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د مخنیوي په کدون یې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځینې غړي او کېنې لاسي له دغه بدلون څخه په ویره کې شول. هغوی پخپل ځنګ کې دیرې نوی دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشرتابه رامنځته کېدل لیدل چې په راتلونکې کې یې د قدرت د لاسته راوړلو دپاره د هغوی پخوانی هیلی له منځه وړلې.

شفیق د سیاسي ګوندونو، د ولایتونو د جرګو او ښاروالیو د قانون په پلی کولو کې چې هغوی ته بنیادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظوري ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظیم قانون هم پلی کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد یوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی وو هم ترېبا کتنې لاندې ونیول شو. یوازې هغه جریدو د خپرېدو حق درلود چې په یقیني، بشپړه او فعاله توګه یې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نیولو په پام کې نیول.

د ملکي مامورینو قانون چې د هغه تصویب د ژبې پر مسئله – ځنډېدلی و تصویب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اریانونکې ډول له منځه یووړل شول.

د دې دپاره چې د غیر حکومتي مطبوعاتو سره یې مرسته کړې وي د هغو ژمنو پر بنا چې د حکومت په کړنلاره کې یې بنه نیولې وه اعلان وکړ چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اونیزو جریدو په سلوکې د برش او د ورځپا نو په سلوکې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د ه پرې لیکلي صدراعظم شفیق و توانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد ومطبوعاتو سره یو دول بنې اړیکې را منځته کړي.

د شفیق په دوره کې له دیرا افغانستان د خپلو خپرونو په لړ کې پنځه وخته آذان پیل کړچې د هغې وروسته به د هیواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپیڅلي دین د ارزښتونو په رڼا کې د هیواد پر مختګ او سوکالۍ دپاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستوران چې د حاجي یعقوب جامع جومات ته مخامخ ؤ او د هغه نه د عیاشی او فحاشی دیوې اډې په توګه کتله او چیتیده او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (مندوی صحنه) چې هغه هم د فحاشی د یوه مرکز بڼه غوره کړې ؤ وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هیوادو د چینو سفارتونو او پر شمیر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت تر څنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې دده د حکومت او رژیم د وارو د له منځه تللو زمینه برابره کړه. په دې برخه کې دده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول ؤ. دده دغه تړون په هیواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سخت مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه وو چې د ثور د بدمرغي کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو پخوانیو لوړ رتبه بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت د ودانۍ په ترڅنګ کې لاندې سمڅو کې تقریباً یوه اونۍ بندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلی وو. د همدې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ مه نېټه یې د شپې لسو بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نورو بندیانو سره دوداني نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل د رژیم کې د جنرالی رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستیال څوکی یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم د ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو لخوا بندي شوی و، ځیجیل کې یې د نورو بندیانو په وړاندې اعتراف کړی وُ چې ده شفیق د کابل په هوائي ډګر کې په توما نجه پرسر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو اوله محبیبنا اګروا و بنکېلا ګکړو ځخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیږی لید او ستر همت ترتله پاتي وي شفیق په دې عقیده وُ چې افغانستان د خپل (۳۱۶۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیوني نفوس په سلوکې د ۲٫۵ کلنۍ زیاتوالي په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالی هیواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه داسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه ونه نشي نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څو میاشتنی صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي د یوې ناڅاپه ولسي شورا سره په بریالی توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او ټینګار سره کارکاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پیوند کلوی احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «دسایس و جنایات روس در افغانستان»

---

*- د نهایت تفصیل له پاره وګورئ د «هـ قانون اساسي اساسی...» د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه داوضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او د لارې ګودر د پیداکولو په لټه کې وو ځکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه، هوښیار او ځیرک او بانرژي حریف سره نښې کولی د دوی، داراو تهدید له لارې مخکې ولاړ شي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هر څنګه وي سیاسي شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو دوی ونه توانېدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو توطیئو او شیطانتونو له مخې دا پیکو خبر پرتیا ته متوجه و ځکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاوندیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني داني لیرې کړي.

د هیلمند او بوټترون وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو! مونږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنده او اسانه لار چې د روس د ګټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړي قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤخود خپل تیري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي .

په خارجي او داخلي ډګروبنو کې د شفيق نوښتونه او جدي کړنې د دې زیری ورکاوه چې افغانستان به په لنډه موده کې په خپل ځان متکی شي او د ښکېلاکګرو لومې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمریز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ ملیونو افغانیو په لګښت په پښتو درول کېږي چې د هغې د په کارلویدنې او ګټه اخیستنې سره د هېواد ګمنې ارتیاوې پوره کېدلی شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو، چې ۱۰ بېلا بېلې فابریکې د ۲۳۰ ملیونو افغانیو په لګښت جوړېږي چې د تولید ، د کارګرانو له پاره د کار د پیدا ینې ، پانګې اچونې او د ارتیاوو د پوره کېدنې او داخلي منابعو د په کارلویدنې له مخې یې ځانګړې اقتصادي ارزښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړي پاملرنې ترسره کېده او لیدل کېدل چې د یولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره وتړل شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسيس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوی سره په علمي او عملي بڼه عیار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتیا سره پرمخ بیول کېده .

د دغو پټولو جدي او اغیزمنو هڅو جریان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي ، فقراء لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنیو طاقتونو د نفوذ د مخنیوی په لاره کې ترسره کېدل د مسکو د ویرې او غوسې او ورنو رهم ژبغرانده کړاو لدغه ویرې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هسې نه دغه پسته او توده مري چې کلونه کلونه يې د هغې د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړي دشفيق د حکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله ځه يې پرانيستلې پرېښودو. او کرملين له خپلې مخې يو ستر خنډ چې هغه ديوه پوه ، هوښيار، مدبر او عامل حريف موجوديت له منځه يووړ»*

مرحوم شفيق د خپل صدارت د پرله پسې موده کې وکولی شول چې د اسلام دښمنه عناصرو د فعاليتونو په وړاندې د يوه کلک بند بنست کېږدي او د لادينيت او فساد پر ضد کړنې اصلاحي فعاليتونه بسيج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لاربښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامينو له پاره اختصاصي ځونه ولري د اداري فساد په تېره رشوت پر ضد د شفيق د حکومت هر اړخيز فعاليتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځينو خودسرو عناصرو مقابله د شفيق د جرئت او شهامت ښکارندوی ګڼل کېږي.

د ګهيځ اسلامي جريده د ۱۳۵۱ لمريز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په ګڼه کې ليکي:

«ښاغلی شفيق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هيلې د اسلام د مقدس دين د اساساتو د پيروی په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقدساتو سره د بې پروايي او ساتېرۍ له ارخه پيدا کېږي ما خپله حس کړې موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنيوي په لاره کې په کار واچوو»

---

* - د زيات تفصيل له پاره وګورئ د ساييس و جنايات روس در افغانستان - داکټر حقشناس ۲۲۲ - ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهیځ لیکي « دښاغلي شفیق دغه څرګندوني زموږ په نزد حکله دتبصرې اوپاملرنې وړ دي چې پدې وروستي لسیزه کې دحکومت یوه مشرهم نه یوازې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله نظرندی څرګندکړی اودهغو دمخنیوي په لارکې یې دمسوولیت احساس ندی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدساتو سره بې پروایي اوساتیری ګڼل کیږي دوی بې پروایي او- دښمني نده ګڼلې اوهغه یې د سیاسي ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف - ګڼلې همدارنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو دمرتکبینو د اصلي څیرې له بربنډولو څخه ځانونه ګوښه کړي اوداجرئت یې نشوکولی چې د هغوی له څیرو پردې لیرې کړي اوهغوی لکه څنګه چې دي - هغسې ټولنې ته وروښیي اوقانون منګولوته یې وسپاري »

کهیځ په پای کې لیکي « موږ پداسې حال کې چې دښاغلي صدراعظم شفیق ددغه احساس اودرک هرکلی کوو زیاتوچې زموږ په عقیده ، دیوه صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان دتاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارځښتونوته پاملرنه وکړي اود- اسلام د مقدس دین دښمنګروا ولار سیوونو په رڼا کې دمادي پرمختګ په لارکې ګړندی قدمونه واخلي *

شفیق که طالب وُکه محصل - که د دولت مامورو اوکه په پوهنتون کې استاد - سفیرواوکه وزیراو صدراعظم د هیواد د پرمختګ اوله هیواد څخه د حُبیبا ګګرو دلاس په لنډون اودنړیوال استکبار دتوطیئو او مانورو څخه د هیواد دژغورنې او په خپلو پښو د رېدنې هیله او احساس یې په زړه کې

* - کهیځ اسلامي جریده دا ۱۳۵۱ هوش د دلوې دلومړۍ نیټې ګڼه

غورځنګونه وهل هغه دهېواد دپرمختګ سخت لېوال وُچي دده دغه مينې او احساس څرګنده دوی له ليکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمراني پلانونو او موقف له مخې ښه تر الګېدی شي .

خوځنګه چې نړېخور ښکېلاک ددغه ډول هستيو په دښمنۍ او له له منځه وړنې په هېڅ ډول وحشت او شيطانت دريغه نکوي او دغه ډول کسان تر ټولو لومړي له مخې لېرې کوي . او دخپلوا ستعماري ناولوا هدافو په لارکې يې سترخنډ بولي څکه خو يې په دښمنۍ کې په هېڅ ډول جرم او دسيسه صرفه نکوي نو خپلې خبرې د شهيد شفيق پدغه وينا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د — هلمند داوبو دتړون په هکله دتوضيحاتو په لړکې کړې وه :

زه د افغانانو په فطري درا يت بشپړ عقيده لرم او نن يوځل بيا د دغه درايت له مخې حساب او پر هغه تکيه کوم هغه څه چې زموږ په توان او سنجش کې وو هغه مود هېواد د مصلحت او ګټو د تأمين په غرض تر سره کېږل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخيص د افغانستان د شورا په واک کې چې د خلکو دارادې ښکارندوی ده ځای لري .که زموږ کړنې يې سمې وګڼلې زه او زما ملګري به ښکمرغه وي چې هېواد ته دخدمت مصدر ګرځېدلی دی او که زموږ په کار او سنجش کې تېروتنه وموې بيا هم زموږ ښکمرغي ده چې د دولت اساسي قانون پرېښبسوده چې د يوه حکومت تېروتنه پرېښي او وراتلونکي تو کم وتپيلی شي .

لوی او توانا خدای دې چې کردې چارې او کارونه د هغه په لاس کې دي زموږ هاند او غيزمن وګرځوي او د هېواد او خلکو ملي او مستقلو ګټو ته دوی*

---

*- وګ جبهه ملي جريده د ۱۳۵۱ هش دکب د ۲۴ نېټې ګڼه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

*　　　*　　　*

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ویکی گهیځ جریده د شفیق د مصاحبې یوه برخه.

د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې دلومړۍ نېټې گڼه

الحاج ننگیال

د ۱۳٦۷ لمریز کال د وری ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د سرخبرې

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چې ما په دارالعلوم کې ديوې — مجهولې آیندې خواته زړه او نا زړه په وېره وېره خا پورې کولې. د هغې نه وروسته زما په شروند کې ډېر تحولات پیښ شول. د هغې آیندې ډېره برخه «اوس» شوه او که زه د دې اوس نه په دې کم وکیف خبر وای ما به د هغو کال نه په هماغه تنګ «ترپاوتیه تیاره دارالعلوم کې دوه اودرې کالونه جوړ کړې وای.

د طالبانو په دنیا کې دې خوږو وېرواند ېښنو زما دځوانۍ دما شوم توب په دوره کې د الفاظو جامې اغوستې دي او واقعاً ما ته دغسې ښکاره کېږي لکه یو ماشوم چې د تېپې تیارې د نیا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم د موږ د کېدې د تیارې نه کمه نه وه.

خود دارالعلوم د نیا یوه نښه هم لرله چې یوه نادره شان خودي ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګرې وه اوېوداش ؤچې اومې خبنتي يې پخولې. دسرې نه به يې هغسې شکاک جوړولو چې ديکارت به يې په هديره کې په خپله خبره پښيمانه کړ. د دارالعلوم دغې ميږې ته کله زه دهغې اوسپنې نظرکوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره متره نوې پوښتي پوښتي شي اوچې رشتياني اوسپنه وي هغه وغځيږي، بيانوخوښه داينکرده چې څه شي ترې جوړوي.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د دنيا د دې ټولو نکونو نښې پکې شته مګر ورسره هغه تاثرات او انفعالات هم راټول شوي دي کوم چې زما طبيعت په هغه دوره کې دآئيني غونډې ديواو بل ځای نه بې چانې او بې غلبله سره را خيستي دي.

کابل راډيو ته چه دا پاڼې دچاپ دپاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. دهغې ځای نه ما ډېرو آشنايانو ته اسرې وکړې چې دچاپ کار ته يې پام وکړي اوځينو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صديق الله رشتين چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئيس ؤ خواري هم وکړه.

خوشکله چې زه له امريکې نه راوګرځيدم هرڅه ترې تم شوي وو او په ډېر شوا خون مې يو څو پاڼې په مطبعه کې وموندلې چې د کوم بدقسمته ماشين کار دغرمې دوه دی. يې څلور کاله په خپل تخرک کې تاوده کړې ساتلې وه.

اوس ځينو دوستان مخصوصاً ښاغلي حبيب نوابي بيا بيا راته وائي چې دا پاڼې بې ضرورسره يو ځای شي زه د دوی داخبره منم خو دا بله يې نشم منلی چې زه په دې شعرونو کې دنن په رڼا کې کوټې ووهم. دا يو څو نظمونه زما د ژوندانه ديوې معينې دورې تاثرات او خاطرې پخپلې غيږې کې امانتي ساتلې او زه د دغه امانت خيانت ته هيڅکله تيار نه يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تودو هنګامو په شاو خوا کې د کوشش او مجاهدې د جذباتو د تازه کولو او د مرورو ارادو او احساساتو د پخلا کولو د پاره یوازینی وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او ګداز، درد او جفا او د حسن او جمال دا اندازه تمثیل د پاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې د روند مګر خوند و ریار په خوراد لچسپي او علاقمندي په خپلو اوږو اخیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده. د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال تر وروپروازونو زما د سینې په تغرۍ کې د یو ویده خوبولن نه یو څو وار خطا بخړې راوالوزول او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پیمخوکلونو بلبلانو ته په مینه وروړاندې کړل.

دا سندرې چې دیو مات زړه دبې سوره رباب داوم غورتارونو په تال - چې هغه دیو سرشار او تپېدونکي ذوق په تېره شاباز ترنګېدلي - ویلې شوېدي زما غوندې دیو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما او ښکې، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دي.

لکه څنګه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره غاړه غړي. ده نوځکه شعراوادب وچ په وچه يوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خيال دادب او شاعرۍ سره يوه لويه گناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې دعصر، حيات اومحيط دالقائی مضامينو یادملي اواجتماعي احساساتونه پرته د شعراوادب د حقيقي دوستانو او د حسن اوجمال دهواخواهانو دخوش طبعۍ دپاره دمينې اومحبت یا په بل عبارت دعشقي اوتغزلي اشعارو چاشنی هم تياره شوېده.

بنا پردې نودجمال منکرين، یاهغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دی اوشعراوشاعری دژوند دپاره نه وسيله کوي دا دواړه د دې کتابگوټي دمطالعې نه حظ نه شي اخيستی.

په هرحال، زه دا دخپل ناقلاره زړه نازولي ارمانونه اودسوي سينې تاوده فريادونه ستاسې په مخکې پږدم اوپه تمه يم چې داگرمي اوديوعالم سوزاوساز دجهان نه راغلي ناري سورې به زما دلالهانده او وارخطا ځلميتوب دبورنگين سوغات په نامه ومنئ اوزما داميداو ارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مينه. م. شفيق

کابل دارالعلوم

حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱)

ماله غیږ د محبت کې ښکلې ژوند را

ژوندکي د جست او خیز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لري په عيش ونوش کې

د عمل سپينو خولو کې هغه خوند را

(۲)

استغناء دېو بېخوده دېوانه را

پاکيزه يوه د مينې کاشانه را

زخمي زړه مې لا په نوره وينو رنګ کړه

سربازي ديو سرتېري پروانه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳)

سرمنزل د ارمانونو انقلاب را

دښوندون د مشکلاتو سره تاب را

دمستانو غونډي رندي مي آموخته کړه

سرنوشت مي باب د میني دکتاب را

(٤)

افتخار د محبت په ښکلی تاج را

سمندر نه اوردمیني کي خراج را

په ښکلي او په ماني مي لاري توکړي

ته غنا د زړه اتوم په احتیاج را ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

په زړه کورکې مې د مينې مشال بل کړه

لېونی غونډې سرخوده طبيعت را

د ثريا نه چې تر عرشه پکې ځای شي

د هدف په دايره کې هاوسعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را

ديره ځای دار ما نو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په ليمو شکل کړم

هو مره جوش د سربازۍ لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

ماله ژوند د طوفانی غوندې جهاز را
خاص یوتا ته مې ملا تیته د نیـاز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشـــلوم
هومره زور، قوت دمینې د پـر وانړ را

۸

دتاثیر نه دک یو تود او گرم آ ه را
دزړه کورمې د دردونو منزلـګاه را

کړه سپور مې غوندې درنه کره مې پورته
هسې نه چې په خفت عروج د کـاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو

زمونږ روح ته یو غیبي غونډي امداد را

معنوي اساس مو ټینګ په چپل قدرت کړه

د منزل په لوري بیا منډې د بـاد را

۱۰

آئینه چې د جهان د ننداره وشي

دا یو موټې دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې

د بوتانو نه خالي د زړه حـرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱

سرولمبو کې سمندر غوندې آرام را
په خپل لاس مو نږ له د خپل فکر زمام را
چې ورېږمه د حرکت او ژوند پکې وي
د سحر د باد په خوله هغه پیغام را

۱۲

زړه د درد د ملغلرو خزینه را
د هدف بام ته د لوړ همت زینه را
ورانه مینه مې په مینه بنا یسته کړه
د پاک عشق په سرولمبو سوې سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځيګر د درد او مينې سوی داغ را
سينه توله د معنی د ګلو باغ را
دې تياره سفر کې لار رانه ورکيږي
ته په لاس د محبت ښکلی چراغ را

۱٤

يو مواجه طبيعت لکه درياب را
د ياري غوندې تو پونه اضطراب را
بېنوا سره باران په کريوان وکړم
هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بېګانه را

د زړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دا نه غواړم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمود کې

دي نه شپې د درد و غم په میږتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقليد زولني ماتې كړه زمونږ نه
دعمل جذبوكې ذوق دابتكار را

فريادونه رسوم باركاه دعرش ته
آه د زړه ته مې آسمانه لويه لار زا

۱۸

دڅروندو په صف مې شمېر كړه كه دانوي
دنيمګړي څروند عوض كې پوره مرګ را

زه به خوله د شكايت نه مهرولاك كړم
ته ګلشن له دڅروندون مې ساز وبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې دقوم او جمعیت وي

ماله فخر دا زمینت په دې کړا و را

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت کانه جرا ؤ را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

دیقین په رڼا محو تورکمان را

په زړو قصو مې زړه ستړې ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱

قربانې چې سرنامه دکوم اشروي
مدرسه کې درس د دغسې مضمون را

تماشې له یې چې ښکلې پردې پرېږدي
زولنې په پښو د مینې د مجنون را

۲۲

په لمبه دعشق پتنګ هومره ګداز را
زړه محفل د محبت د سوز و ساز را

که مې شمېرې په تکیه د مفلسانو
په دولت د محبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳

خمخانه د محبت کې بېباکي را

په يوه جرعه د ميو بېواکي را

چې کړي دې د تکليف کړه را په غاړه

نو د نور وله قيودو خلاصي را

۲۴

ناقلاره رنځ د مينې له دوا را

د وصال په مستانه ميو شفا را

د شين خال غونډې به پښې په تندي ږدم

افتخار د پا بوسي لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٥

دیارانو سره مینه په اخــلاص را

دګوهـر و پسې هغه دغواص را

چې د مینې د خوزند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

٢٦

چې منې یې نازنیاز هغه دلــبر را

نغرۍ سـینه د مینې د شـرر را

موجودیت مې حق دیاره تول فدا کـره

تیر و غشو د جفا له سینه سـپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٢٧)

دسحرچوپه‌چوپیاکې غریب ووې:

ماله ربه دخپل مرګ اوښروندو واک را

دادظلم اودستم دنیا دې واخله

ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاک را

(٢٨)

دزاهد سره په‌نفلومیوویش را

مفکوره دقام دخیرالله همیش را

ښه مې ورسوه قوم اوجمعیت ته

نه‌لرم غوندې کګریه‌زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹

دي تورتم له لکه نمر هومره مشال زا
دېرو مخکې لاړو وپورې وصال را
قافلې نه وروسته کېږو ساعت کم دی
په شپېبه کې مونږ له توان دتلو دکال را

۳۰

فرعونان مو په سر پېښې دي محوه کېږو
دجګړې تاب وتوان پخپل الطاف را
دانسان له وېنو غوښو نه غذا خوري
ته نجات له هومره جور واعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱)

دملي او دقومي خدمت په لار کې

داغراضو، شخصياتو احساس تپ را

دا نزل دميخانې ساقي دردمند ته

پيالې د درد نه ډکې نبې او چپ را

(۳۲)

د پتنګ غونډې د شمعې نه طواف را

دې تياره کې ته يو نوی انکشاف را

«امتياز» په عدل تندردی چې لوېږي

ته بنياد مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب دعشق او مینې کې سبق را

زړه په وینو باندې سور لکه شفق را

دا بده پورې سور شوندون بدل کې

داشنا په غیر کې عمر یوړ مـق را

۳٤

دخزان په ویره ګډ وبوټو و وې

روح را پود پسرلی کړه نوی ژواک را

دآزادو ملتو د سیر غونـدې

مخ په پورته مونږ له هم ځانته چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشد د نه

په سره سینه ددې وطن اصلاح را

وزګارنه شودګوندی نه ارتقا ته

خوار ېښتون له دې خوارېونه فلاح را

۳٦

آبرومند مې که ساتې زما خاونده

غني زړه او مړه سوله د قانع را

د جګړې د شړوند کړمې مې کمه مه کړې

یو مشکل چې ورکومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځایه احتیاط را
اقتدار مې د خواهش په انضباط را
د ښروندون د جنګ جګړو په شاوخوا کې
یو ساعت هم د پېښو اختلاط را

۳۸

ستا د نیا کې بس د مینې عالي اوج را
سبا د زړه مې د ګ د خیراو درد په فوج را
ابا سیند د زماني یم لاهو کړي
د مستې او شور نه د ګ ښروندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانیت نه مې وساته

دعمل په څرخ مې تاو دڅروندارت را

چې صحنه د اجتماع واړه توده کړي

هسې ګرمو جذبوله سینه بت را

٤٠

چې لري یې بلبلان دګل په سازکې

پروانه غوندې په سوزکې ها سرور را

چې وزګار شم پیروی دخپل مسلک ته

خوارې خپتې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤١)

نور مي هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مينه دجمال را

داشنا په غېږ کي پروت يمه لوبېږم

حقيقت تعبير دغه خوب او خيال را

(٤٢)

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حريت په دي دنيا را

چي دقام په درد مي وخوري هغه خوښ کړم

هسي شاني ښکلي ذوق دتمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٣

په ټولې دریا کار ومې که شمشیرې
دغې دیراو بتخانې پورې الحاق را
جنت څه کړم ستا رضا مې نصب العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

٤٤

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
سنه، محیط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت یې قوت وکړي قام، ټبر ته
هغه مټ، هغه بازو او هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٥

سمه لاړ لو یه په لوري د مرا د را

داویده پښتون چې ویښ کړي ها فریاد را

چې مې عزم ته دغه ویستل هېڅ نه وي

د کوشش جذبې مې ویښې د فرهاد را

٤٦

په لاس مو نېز. له د قومي ترقي جـــــړ را

د بشر د خائنانو چراغ مـــــړ را

څوک چې غواړي: آزادي امن دې نه وي

د هغوی زوال نصیب، رنګو نه خـــــړ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

یوسرشاره طبیعت لکه مینوش را
حق دپاره مال وسر دورکړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې
لمبیدلی یم دې درد کې عقل وهوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

نځوي چي خپل آهنګ ته کائنات

دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه يي

فرياد دي چي ماحول راوينښېږي

دژوند سيند کي ها د شوراو زوږ زخمه يي

دلعل بڅري

ستا په مخ سپيني خولي چي وي راماتي

ښکاريدي لکه دلعل د بڅرو

ما پري شونډي چي راټولي کړي شوه دکه

لکه ستا غونډي مي خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هیڅ نه وی لیدلی

دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه

له شرمېږي ټول قومونه سره یو شول

ته شکېدلی تنې پروت یې پریشانه

اخطار

که دایو چې هم په دې شانې اوسېږو

نو په مړوا و معد و موبه شمېږو

راځئ هلئ چې لاسونه سره ورکړو

ګوري دا سیلاب (؟) چې راغی لاهو کېږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوي سترګي چې راواړوي خماري
جوړوي مې په جهان دزړه کې لاري
په اعجاز دې لمبولی دا کاته دی
چې په شته مې زلزلې کړي راد وڅاري

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړي
چې مې ؤدزړه سره په ګهــواره کې
تبسم مې روح نواز په شوندو بنکلو
هرسبق مې ؤدمينې سيپاره کــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی
که کوم ساز دی چې نری نری غږېږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي
یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره را نه ورکه ده زندان کې
ستا په یاد سترګې داوښکو وینو ډنډ کړم

زړه مې وائي چې دا تولې پردې وشلوم
په طغیان د احساساتو ځان درلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګلا

دڅړوندون د سترګې توب سره په خوا کې
یومرکز د قلارۍ او دلاسا شته
دعمل جذبې که غړندی په کارشي
تازه ګی او طراوت لره بنګلا شته

هموطنانو ته

پاکې کړې لارې د خپل قوم خادمانو لره
دوفا لاس ورکړې د صدق خاوندانو لره
دنوی عصر نیرنګونو بل افسون راوړی
سترګې په برید پرانیستی بنیابي افغانانو لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواه ته

دملکرتوب لاره پیداکره ددوستانو سره

په یو مسلک باندي راغوند شه اشنایانو سره

اشنائی دملکرتوب مفهوم یو نه دی ځکه

ددوی په منځ کي تفاوت شته هوښیارانو سره

دستر کولوبي

د سپوږمۍ د سپینو وړانګو په دولۍ کي

غلي غلي د پردي لاندي موسکیږي

په غلا غلا کاته کوي وارخطا ګوري

دا د چا سره په سترګو کي لوبیږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه آرزو

هغو ترو کې له بدو سترګو لري
دوا ړه نا ست وی دیو شرند خو ړپه غاړه

لو په بل کې محویت هومره بېخود کړي
را نه هېر شوي دا مادي کا ئنات وا ړه

خدای ته

څومره پاک او سپین کتاب دې راليږلی
سعادت دې دانسان په کې ليکلی

خوار مان دی د تاويل، تقليد آفـاتو
را نه ورک کړو په حاشيو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحق دی
داچې کړځي اوږمېږ جګ او شمله شخه
یم لوی شوی خېل خانه دابراهیم کې
لا به خوا په دې نمرود باندې کړم یخه

ښکلي یار ته

کائنات دې په رڼا دمخ رڼا دی
ستا په غېږ کې جوړ دې دنیا ارم دی
تبسم دی زلزله د تن په ښارده
ستا په موسکو موسکو شونډو می قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بوګنیدمه
دامید رڼا مي ولیده رڼو یا کـــي
قلاري مي په زړه راغله دلاسا شـوم
څومره خوند دی په آرزو او تمنا کـي

امید

دا بې غاري سینه چي ګوري مینه داده
په طوفان یې دحیات کشتي لاهو ده
دلته لوبې په سر، تاج اونګ ونام شي
عاشقي په شاهي نه کیږي محمـوده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې داغیارو نه خالي کړو
کله ما هم د نسیم په خوله در بله
ستا په شونډو مې د خولې څڅکي په غېږ کې
او دیوه د محبت وي را ته بله

د حیا خولې

دا شبنم د ګل په پاڼو کې ځلیږي
که په مخ دې د حیا خولې راماتې
چې په بدو بدو سترګو ورته ګوري
رب دې کړي د بوالهوس د مرګه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محبت کرمي

د دنیا گلزار به وچه سره میره وه
که موسکی پکې پیمخی خوبان نه وی

په ښوندون به د جمود سره تیاره وی
که کرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلې شان لیلی د سعادت ده
چې پلوې یې په مغرب کې نیمګخو دی

یوې دزلفو یې نسیم دلته راوړی
بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې
د ټنګو ټکو ګلونو په ورېدو کې

دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې
را نه ورک شو د يو مست حسن جلوو کې

تمنا

د اسمان انګړ کې شي چې د يو ې بلې
ما دې خواته په خندا خندا در بلې

زه د ستا او ته د شپې غېږ کې اوده يې
زما هر خواهش ته وايي : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زارشم سر ړا پورته کړه يو ځلي
په اشنا جامو کې ورک يې ستا پيغام کړو

په اسانه په کې ساو يستل محال دی
هومره تنګ يې ستا هغه پراخ نظام کړو

غليم ته

دبستان کې دا يشيا چې زه استا د وم
تالوستله هغه وخت کې سيپاره

مخ دې تورشه اوس زما د سر دعوه کړې
ته او خدای نر په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړې چې هرڅه نه بې پروا شم

ما دمینې محبت په لاړ ولوندکړه

که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته

ما په هسې بې نظر وستر ګو ړوندکړه

انتخاب

په شنو سترو د سپین غره کې چې آبشاردی

دهغې په غاړه وی له ما شوم توبه

لیونی روح مې یوازې وې هرڅه نه

بې له مینې، ازادی او ښکلیتوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو ديو تل په منځ کې دواړه

غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه

ونسيم دي ثنا خوان په ګونګه ژبه

او سپوږمۍ وه په تعظيم غاړه په غاړه

په خيال کې

د سپوږمۍ د پلو شو د سوري لاندې

په مکيز مکيز موسکی شی راسره خاندې

تسلي دي په خاموشو ګتو را کړه

دواړه شونډې دې په مينه کړې راوړاندې

پښتون ته

دهاتي غوږ کې اوده يې بې انصافه
خلک ګرځي داسمان په کنارو کې
ته لا وايې الف بې د تربګنيو
دنفاق او جهالت په سيپارو کې

شکوه

دې دنيا کې چې هر څه زموږ نه دی
واک دبل ژبه دبل او کار دبل دی
مال زموږ ملک زموږ خواري موږ کړو
عيش دبل عشرت دبل اختيار دبل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپینو وریځو کې ښکاریږي
چې رنګې رنګې په مخ یې راخوره ده
که سپین مخ دې دیو سپین نقاب نه لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پورې مسخره ده؟!

تو ده غیږ

د دنیاله کیر و داره وم ستومانه
زه بېخوده ویروم چاله دې جهانه؟
دا تو ده غیږه د چاوه چا په مینه
دا پاسته لاسونه کړه چا پېر زمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څه وړې وړې چې دليونتوب دی
چې شباب کې يو طوفان ورنه جوړېږي

يو صورت ديوې شوره بېخودی دی
سرشاري او بېغمي کې چې موسکېږي

شباب

ليونی غونډې يو خوب دی بې تعبيره
اضطراب دی او که تندر په سکون دی

په مستی پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بېخودی او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

راسره وي سترګي دواړه پرده پوشي
چي يي نه ليده که هر څوړه به وا شوي
دا چي اوس په پټو سترګو هم ليدل کړي
ستا په مينه کي قسم دی چي بينا شوي

فریاد

دا ته و مبي مي چي اغزي د زړه په سترګو
کوم بي رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی
چي آسمان په ظالمانو نه راولوېږي
معلومېږي بي تاثيره مي فرياد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیراواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه برېښنا یمه
خاندمه ، ځلېږمه ، بې خرې سپین سبا یمه

زه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه

راځم په جذبو شې طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې د نیا ته راشمه

پروت یم په سینه کې د امید او د ارمان په شان
زه تور ته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان

پاک چې وي د ورېځو نه د هغه شین آسمان په شان
برق یم د یقین غورنډې او نه یم د گمان په شان

غږ په گوا هانو کوم هاتفي آواز غورنډې
لا ولړم د غیب سره موجود یم دیو راز غورنډې

پاکه تکه سپینه صیقل شوی آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوی سفینه یمه

بام د مراد و نو ته په لنډه لار نه یمه
تږ و لارو و نه د چولی د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسيانو له ملکه څنی
چوړلم د پښتنو غونډې د شمعې د مسلک څنی
نه دزړه پرده کې د احساس غونډې لوبېږمه
تا ته ستر ګوره اوره که غونډې ځلېږمه
زړه چې روند او کوڼ شي نو بيا هيڅ نه معلومېږمه
څه تدبير خونيم چې تېر وزم خطا کېږمه

ځانله چې وجدان شي قيمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهره قوانين د شريعت زمــا
وران يم ارتجاع سره، د غدر نه نفرت کــوم
پاکه مې القاء ده د بېمنتي د حيا نت کــوم
پاکي يې سا تم د آرزوګانو حفاظت کــوم
زه ناري انسان ته د وحدت د امنيت کــوم

نه منم ظلم، رحم! رحم دی آواز زمــا
لار د زړه پرده کې کړي آهنګ د بشکلي ساز زمــا
غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دادنيا دې وي
بدې مې تياره شي رڼا يې د سپين سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نو ارتقا دې وي
هره کالبود ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېر دا فسانو نيم د نوی ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غوارم د ښېګڼو طرفدار یمه
خوب نه یا عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکې د وجدان سره روان په یوه لار یمه

سوزم خوشحالیږمه پرقیږمه د سیند په شان
نوره پته نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بېړۍ پنا بیایم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښایم
تا د حال په ژبه، تحوله، په رښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم

تیرشه دا توم نه خو نو جهان د امنیت کره ساز
بېرته کړه د زړه غوږونه، واوره د ضمیر آواز.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین څادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیرخواهی وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور د لر او بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
دا سې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړلو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې درکړې دی او دید شته پکې
بیا غوربځېدل نو له کړنګه له کمر څه معنی

په لوخړ پوخ د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مونږ یم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژیړ ګل!

«ته چې هسې ښایسته یې ژیړه ګله
ځکه تا په ځان شیدا کړله بلبله» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پېره داري کړي
دلته نه راځي خودي له دې کبله

کومه غوټه دې دمینې ور ایله کړه
سرکوښې دې چې بلبل سره کوله؟

دا دې رنګ دکوم مین د مخ اخیستی
چې د ژړوندیانه دې دومره ژیړه شوله؟

دلبري کړي دبېدلو په جامه کې
دا دې څه پرده په مخ وغوړوله

اورېده مې چې تاوې په ګونګه ژبه:
سترګې وونیځه لیلی له تغافله

ګوره تیر ویستې ظاهر دسرو ګلونو
خساره دې سراسر و کړه کاکله

شاو خوا درنه چاپېره ګلان سره دی
ته یې څه پر د مسافر وغوندې څله؟

نه پوهېږم چې د دې باغیچې ګل یې
که زما غوندې راغلی له کابله

حدیقة الاندلس - قاهره
دا پریل ٤ - ١٣٥٣

(۱) خوشال بابا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند سبق

څه په سر ېژوندون او په امان د تحول ځني
کلکه تربګني چې د فلک ورسره نه وي
ځان دې بحهزکړي په قوت باندې که ژوند غواړي
نه دې ځي مورچې له چې توپک ورسره نه وي
دلته دې زمونږه په خانانو ملکا نوکـــــې
داسي سرې کوم دی چې کوتک ورسره نه وي
خلاص به بېګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
خو که زولني دوهم وشک ورســـره نه وي
لاره به خطا تیارو کو څوکې فلسفي نه شي
کله چې ملګری ایمان کلک ورســـره نه وي
زه به د ساقي پیالې ته هیڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شونډو جام چې پک ورسره نه وي
پاتې به بېخونده دیاری منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چې سترګک ورسره نه وي
او ره ژوندون پورې کوچې نه وي آزادي پکې
ورکه شاعري کړه چې مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګين سحر

د قدرت نه آواز راغی — اړخ بدل شو د ژوندون
بيا د دهر سرنامه شوه — يو رنګين غوندې مضمون
د فطرت د تندې کربنې — کړې تفسير د يو جنون
د ګلشن خرام ته شوق کړې — د زړه طفل ته لمسون
د غوټی په غوږ کې ووې — بيا نغمې د صبا وون:
سترګې پرانيزه بهار شو — يو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پيرکې را ورو — ګرد شو نو د ګردون
بيا بلبل او ګل پېښې کړې — د ليلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پورته — سر د فکر له رنګون
حسن او مينې ته پرې ايښی — ځای د عقل افلاطون

د قدرت کوټ سکوند لی، په مستی، کې طبيعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قيامت دی

د ګلشن په زرغونو کې — ګل په لاس پياله نيولې
د نکهت له ميوو ډک — د مستی، په بوی لړلې
وار خطا غوټی غوږ نيسي — له خوب کې بو کښيدلې

بیا د ښکلو زلفې خپرې   په ګلونو دکې شولې
نرګس ټیټې سترګې ناست وُ   چې بورې یې ورکولې
دا چې پېغلې غوټۍ خاندي   خو سبا دي تښتولې
د شبنم قطرې نسیم ته   لکه طفل نازولې
د غونچې په ګهواره کې   په نازنازیې زنګولې
د جمال د جوپې شوخو   په احساس لوېې کولې
قافلې د رنګ او بوی وې   چې تالا وو الا کېدلې

د سینې د سینه په غېږ کې، اوږخ بدل کړو ارمانونو
د احساس کښتۍ لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ما شوم ځلمی شو   تمه یې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله   ناوې جوړه شوه د نیا نه
پېغامونه د رېدې وو   پیالې و غواړي زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي   د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو   سجدې غواړي د بورانه
ښا پېرو د حسن جوړ کړو   یو ارم له دې جهانه
د وږمو د وزې خپرې   د باغونو د فضا نه
غواړي زلفو له ګلونه   مستې پېغلې له باغوانه
دافق نه سحر ووې   مبارک دې شه انسانه

د نسیم د ساز پر دوکې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پېغامونه د بهار شو

مرور چې وو تر اوسه   پخلا کېږي ارمانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شبنم په رڼړاو بنګو | ګلو مینځل مخونه
راته ښکاري چې سیالي کړي | اننګو سره ګلونه
خوشالۍ شوی سره ټولې | پراري شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو | ګلشنونو کې سازونه
پیغلې پیغلې ګلرخانې | ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز یې سره ګډ کړو | پسرلي کړې څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دی | د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوري درومي | ګلالۍ ملالې نجونه
بې منته شو حلموته | د پیمخو دیدنونه

عکس یې اخیستو د ګلو، رنګین شوي مې نظرو
رنګارنګې رنګینۍ وې، یو عجیب «رنګین سحر» و

●○●

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ
هدف د کار او د خدمت وطن او قام دی زموږ
موږ به افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې د وطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ

موږ به په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
وارہ افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ

موږ به تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
رنځونه ولېږي، بې علمي او خرافات ورکوو

دکار د منځ منځ نه بېځایه سکنات ورکوو
بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زموږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زموږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خیانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو

سره همدرد یو بې دردي په رسمیت نه منو
ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زموږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زموږ

موږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
موږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غواړو

اباد په صلح وامنیت باندې جهان غواړو
ټینګ د سنجش فکر و تدبیر په لاس زمام دی زموږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زموږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی موږ ته
حکم د دین - عالم او مشر محترم دی موږ ته

دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی موږ ته
د قوم خادم چې وي هغه ځلمی امام دی زموږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان دژغورنده، آزادي بخښونکي برمیال اسلامي فرهنګ د فکري او عقیدتي اصیلو کرښو په پام کې نیولو سره د کرد و مجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادي آثارو خپرولو ته چمتو دی. په تېره د هغو لیکوالو آثارو ته چې په بهرنیو لیرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي او هلته د خپراوي چارې ستونزمنې او له مالي ارخه د زیات لګښت غوښتونکې دي.

څرنګه چې زموږ سترا اسلامي خوځښت له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د د رنو لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نژدې راتلونکې کې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوي په اړه د دوی د فرمایش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بیله مالي لګښت څخه د خپراوي ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي، ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لوري مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به درانه لیکوال یوازې د چاپ لګښت بخپله اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو ارځښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هرهغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسي سره ارخ لګوي او ضرورت یې محسوسېږي تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لوبیا خپرېدنک له پاره د دغه ډول ارځښتناکه آثارو په استازی سره قدرمن هېوادوال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کرد و متعهدو ورونو، لیکوالو او پوهانو څخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لورېینو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او پیاوړتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې لو ساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت ترسره کاندي.

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د خپراوي تکل کړی:

۱ـ دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي دخپرو شویو مقالو مجموعه

۲ـ وینه په قلم کي ـ د مجاهدو لیکوالو او وینا والو تذکره.

۳ـ جهادي فتواګاني

۴ـ اسناد تاریخی افغانستان

۵ـ پیغام ـ د محمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه

۶ـ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی

۷ـ افغان باقی کهسار باقی ـ د جهاد په اړه د پاکستان د اردو ژبو انصارو وینا والو د ـ شعرونو مجموعه

۸ـ د عبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه

۹ـ معرفی جراید و مجلات جهاد افغانستان

۱۰ـ د کهیځ د اسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه

۱۱ـ به یاد سخنور صخر، آفرین سترګ استاد خلیلی

۱۲ـ تعصب او د هغه اغیزه

۱۳ـ داستانونه او ولسونه ـ د جهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یادداشتونه

۱۴ـ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ

۱۵ـ منزلونه او منزلونه ـ د اشعارو مجموعه

۱۶ـ د وینو نخښې ـ د جهادی خاطرو مجموعه

۱۷ـ کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه دخپرو شویو کارتونونو البوم

۱۸ـ تاریخچهٔ نهضت اسلامي افغانستان ـ

دو شعر شیدا

داده یو څو درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بنده ده ستري کيږي
ګوت دشونده و د شربت درسره واخله
دوصال ډیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دا په یاد د محبت درسره واخله

شفيق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library